

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtvte
Et Statv Religionis**

Qvo Quid Contineatvr, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari prouenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

II. An prædictum votum dirimat etiam præcedens matrimonium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

Unus Pontifex eas com-
gruendat.

Preterea ſed ad matrimonium in futurum contra-
rendum: ergo ex hac parte optime potuit hoc de-
cretum comprehendere, non ſolum perſonas futu-
ras in Societate, ſed etiam exiſtentes iam nam con-
ſtitutio in aliqua, vel pro aliqua communitate fa-
cta, non ſolum obligat, vel comprehendit perſonas
futuras in tali communitate, ſed etiam iam exiſte-
tes in illa. Imò per ſe primò obligat præſentes, qua-
renus conſtituunt actu hoc corpus: atq; hoc modo
lex reſpectu perſonarum non ſolum reſpicit futu-
ras, ſed etiam præteritas, vel potiùs præſentes, licet
per actum præteritum tali communitati vnita fue-
rint. Deinde nec ratione materiæ repugnat hoc de-
cretum habuiſſe ſuam efficaciam circa perſonas, quæ
iam voverant in Societate caſtitatem: quia Ponti-
fex non ſolum poteſt adiungere hoc impedimentum
voto in futurum emittendo: ſed etiam iam emiſſo
quatenus in præſens moraliter durat, & fit. Quia
non eſt maior ratio vnus, quam alterius. Neq; ad
hunc effectum neceſſarius fuit conſenſus talium
perſonarum: ſed Pontifex ipſe per efficaciam ſue le-
gis potuit talem inhabilitatem inducere, & ſubſe-
quentes cōtractus irritare, quia per hoc decretum,
nullam obligationem nouam ad aliquod opus cō-
ſilij, talibus perſonis impoſuit, neq; ad aliquem ſta-
tum eos obligauit: iam enim ratione voti teneban-
tur non contrahere matrimonium, & in ſtatu per-
fectionis perſeuerare: ſed ſolum per eam legem cau-
tum eſt, ne illi ſtatui talis iniuria fieret, & medium
prudens adhibuit, quo illa obligatio melius im-
pleretur: nihil ergo eſt in ea lege, quod excedat Pon-
tificis poteſtatem, aut propter quod inferiorum
conſenſum requirat.

XII.
Inſtantia
contra pro-
ximam re-
ſolutionem
additur.

Dices, qui, priuſquam Eccleſia inhabilitaret Sacer-
dotes ad matrimonium, erant in ſacris ordina-
ti, non potuerunt per legem poſterius latam inha-
bitari, vt in ſuperiori tomo retinimus: ergo neque
in præſenti. Reſpondeo ad antecedens dupliciter id
potuiſſe contingere: primo quòd illi ſacerdotes
nullum haberent votum ſimplex integræ caſtita-
tis, & ſic dato antecedente, negatur conſequentia:
eſt enim ratio valde diuerſa: nam illi non poterant
cogi ad vouendam caſtitem: *abſolute & ſimpliciter*:
ergo nec poterant eis matrimonium prohiberi ipliſ
noſcentibus, quia hoc eſt opus conſilij, ſecluſo voto:
ergo multo minus poterant ad matrimonium inha-
bitari, quia hoc plus eſt, quàm prohiberi: in
noſtro autem caſu ſupponitur iam votum & obli-
gatio in perſonis. Dixi autem *abſolute, & ſimpliciter*,
quia ſi ad Eccleſiæ bonum expediret, potuiſſet in eo
caſu Eccleſia illis clericis præcipere, vt vel ab uſu
Ordinum abſtinerent, vel caſtitem promitteret,
& ita eo ipſo quod ordine ſacro vterentur, eos inha-
biles ad matrimonium reddere: de quo citato
tom. dictum eſt. Alio modo poterat id contingere,
ſcilicet, vt ſacerdotes illi haberent votum ſimplex
caſtitalis, quia Eccleſia nondum impedimentum
hoc adiunxiſſet, & tunc negatur antecedens: ſic
enim in eo etiam caſu procedunt omnes rationes
factæ.

XIII.
Reſoluitur
vltimus
quod de ſa-
cra compa-
rendis ex
iſſis Pontifi-
cis verbis.

De poteſtate igitur nulla poteſt eſſe dubitandi
ratio. Quod autem etiam de facto hoc ſenſu lata
fuerit illa lex, patet primò ex ſerie, & contextu il-
lius conſtitutionis. Nam prius expreſſe loquitur
tam de his, qui hæc vota in Societate emiſerunt,
quàm qui in futurum emittent, & de vtriſq; expreſſe
declarat *verè & propriè religioſos fuiſſe, eſſe, & fore*: & de
illis conſequenter ait eſſe exemptos, ac ſedi Apoſto-
licæ immediatè ſubiectos, gaudereque priuilegiis
Societatis, & fore apoſtatas, & excommunicatos
à Societate fugiendo: ac tandem de illis ait, *eos omnes
ad contrahendum inhbiles facimus*. Ergo euidenter
loquitur etiam de his, qui iam erant in hoc gradu
religioſorum Societatis conſtituti. Poteſtque hoc

confirmari à ſimili: quia quoties Eccleſia ſimilia *Conſirma-
impedimenta de nouo imponit, omnes perſonas tur à ſimili.*
iam exiſtentes, & capaces talis impedimenti com-
prehendit: vt lex Concil. Tridentin. de inhabi-
litate ad contrahendum clandestinè, omnes ho-
mines iam exiſtentes, & antea habiles compre-
hendit. Et ſi Eccleſia nunc adderet quantum gra-
dum conſanguinitatis inter impedimenta irritan-
tia, non ſolum futuros homines, ſed etiam iam
exiſtentes, & in eo gradu conſtitutos inhabiles red-
deret: Sicut etiam eſt contrario, quando reſtrinxit
gradus aſſinitatis, etiam iam natos, & in aliquo
gradu exiſtentes eo impedimento liberauit. Et per
hæc ſatisfactum eſt ad rationes dubitandi in con-
trarium.

C A P V T II.

Vtrum vota ſimplicia in Societate emiſſa dirimant præcedens matrimo- nium ratum.

DE hoc articulo nihil expreſſe declaratum inue-
nitur in toto ſpeciali iure Societatis, neque in *I.*
conſtitutionibus, neque in bullis Apoſtolicis huius *Sententia
querendum
affirmans.*
religionis, & ideo res hæc aliquibus dubia viſa eſt.
Neque defuerunt graues Doctores, tam eiufdem
Societatis, quàm externi, quibus viſum fuerit hæc
vota dirimere matrimonium ratum, eo ipſo quòd
conſtituunt hominem verè religioſum; nam ha-
bent traditionem adiunctam per ſe, & natura-
lia repugnantem traditioni, quæ in matrimonio
fit: verè enim ac propriè conſtituunt hominem
in ſtatu perfectionis non minùs quàm vota: &
profefſio facta in quacunque alia religione appro-
bata: ergo habent eandem vim ad diſſoluendum
matrimonium ratum, priùs contractum. Patet
conſequentia, quia vel matrimonium illud inclu-
dit conditionem libertatis tranſeundi ad ſtatum
perfectionis religioſæ, & ſic illa conditio impletur
per hæc vota: vel ſupponit declarationem Eccleſiæ
per traditionem, vel legem vniuerſalem dantem
hanc facultatem his coniugatis, & ſic etiam ſub hac
generalis regula comprehendetur hic ſtatus cum ſit
verè religioſus, & perfectionis, & decreta quæ de
hoc loquuntur, non aliud requirunt, nec pro-
feſſionem nominant, ſed ingreſſum religionis, vt pa-
tet cap. *expulſio*, cap. *ex parte 2.* de conuerſion. coni-
ugat.

Secundò videtur ſaltem hæc ſententia nunc pro-
banda, quando hæc vota reddunt perſonam inha-
bilem ad ſubſequens matrimonium ex conſtitu-
tione Gregor. XIII. *Aſcendente Domino*: Nam hinc ſi-
ri videtur, vt habeant etiam ad diſſoluendum præ-
cedens matrimonium ratum, tum quia non eſt
maior ratio de vno quàm de alio, cum hæc inha-
bilis requiratur traditionem, & ſtatum repugnantem
matrimonio: tum etiam, quia iam in tali voto re-
peritur omnis ſollemnitas, quæ in voto religionis
deſiderari poteſt, vt diſſoluat matrimonium ratum
iuxta doctrinam Concil. Tiden. ſ. ſ. 2. 4. can. 6. & an-
tiquorum decretorum. Patet antecedens, quia in
his votis, & eſt ſollemnitas acciſſetalis per publicam
emiſſionem, acceptionem, & traditionem, & eſt
ſollemnitas ſubſtancialis, quæ (vt tom. ſuper. di-
ximus) conſiſtit in virtute morali, ſeu legali ad
reddendam perſonam inhabilem ad matrimonium.
Confirmatur primò, quia vota religionum mili-
tarium, cum quibus diſpenſatum non eſt, quoad *Conſirma-
matrimonium contrahendum, vt vota militum S. prima.*
Ioannis, eo ipſo dirimunt matrimonium præcedens
ratum iuxta veriorum, & magis receptam ſenten-
tiam, vt eodem tomo viſum eſt: ergo ſimiliter, &c.

Secundo.

Confirmatur secundo, quia nihil est in instituto Societatis, quod huic effectui repugnet. Quia constitutiones non prohibent, quominus recipi possit, qui matrimonium contraxit, dummodo illud non consummauerit, vt per argumentum à contrario colligitur ex cap. 2. Examin. §. 4. iuxta quod intelligendum est quod i. part. constit. cap. 3. §. 6. absolute dicitur, matrimonij vinculum esse impedimentum, &c. Nam ibi etiam declaratio aduertit, si accedat consensus coniugis, & alia quæ Ecclesia requirit definire esse impedimentum: at in matrimonio non consummato, Ecclesia non requirit consensus coniugis: ergo ligatus vinculo matrimonij rati, potest in Societatem recipi: ergo vinculum illud potest dissolui per vota acceptata in hac religione. Alioquin maneret aliquis verè religiosus, & adhuc ligatus vinculo matrimonij rati, inuita coniuge: quod & repugnat statui religionis, & alteri coniugi esset onerosum, vel posset suum ius exigere, essetque illi reddendum. Tertiò confirmatur ex Bulla 3. Pij V. anno 1571. vbi concedit omnibus religiosis Societatis, etiam scholaribus, vt omnes dispositiones in fauorem aliorum regularium factæ in eis locum habeant. Sed quòd votum castitatis dirimat matrimonium prius contractum, & tantum raturum, est quedam dispositio iuris maximè fauorabilis religioni, vt ab illa non arceatur, qui solo matrimonio rato ligati sunt: & ipsi religiosi vt ad alterum statum ascendere possint: ergo.

Tertiò.

III.
Sensitua au-
toris negans
E. verior,
quã tradunt
etiam Vaz-
quez 12. d.
165. cap. 10.
Sanchez l. 2.
de matrimo-
nio disp. 18.
num. 6.
Notatio ad
probationem
de duplici
tempore So-
cietatis an-
te, & post
Greg. XIII.

Contraria sententia frequentius à viris doctis recipitur, mihiq; semper verior, ac securior visa est. Vt autem eam cõfirmemus, distinguamus duos statum, seu duo tempora, quæ huiusmodi vota habuerunt. Vnum est, quando non reddebant voutem inhabilem ad subsequens matrimonium quod durauit vsque ad annum 1584. in quo Gregor. XIII. prædictam constitutionem edidit. Aliud est tempus in quo iam hæc vota habent hanc vim à tempore prædictæ constitutionis. In vtroque autem statu, ac tempore constituebant hominem verè ac propriè religiosum, seu in statu religionis: quia non solum de hoc præfenti statu id declarauit prædictus Pontifex in illa constitutione: sed de priori id etiam declarauerat anno 82. in Bulla, quæ incipit, *Quanto fructuosius*. In qua non concessit hoc priuilegium his votis, vt quidam falsò calumniantur, quos iam lib. præcedent. cap. 3. num. 3. refellimus, sed declarauit Pontificia autoritate illa vota sic emissa, recepta, & approbata, vt antea erant à summis Pontificibus, ex se habere vim ad constituendum verum religionis statum, ac personam verè, ac propriè religiosam, vt latius eo loco declaratum est: in altera ergò constitutione posteriori, solum addidit Gregorius prædictum effectum, quem non esse de substantia status religiosi, ibidem etiam est ostensum.

IV.
Probatur
iam primò
sententia de
tempore
priori.

Quod ergo ad primum tempus attinet faciliè ex superius dictis ostendi potest, tunc hæc vota non habuisse vim ad præstandum hunc effectum. Primò, quia tom. superiore ostensum est nunquam in Ecclesia visum esse, vt votum castitatis adiunctum alicui viuendi modo, aut statui, dirimat matrimonium factum, & nõ impediatur, ac irritetur contrahendum: & ibi etiam probatum est; licet de absoluta potestate Pontificia fortasse hoc fieri possit, non expedire vilo modo id fieri, sed illo tempore hæc vota non irritabant matrimonium contrahendum: ergo multo minus poterant soluere iam contractum. Secundo quia hic effectus non sequitur ex sola rei natura ex voto aliquo, vel ex subsequente promissione, aut quouis humano contractu priuata autoritate facto. Nec etiam iure diuino positio adiunctus est hic effectus alicui voto, aut statui religioso, sed necessaria est Ecclesiæ autoritas, per

Secundo.

quam virtus ad hunc effectum tribuatur, vt ibidem etiam probauit, sed illo tempore non fuerunt hæc vota ab Ecclesia recepta, & approbata ad hunc effectum: ergo. Probatur minor: quia vel approbatio fuisse specialis per aliquod ius proprium ipsius Societatis à Pontifice probatum, & hoc non, quia nec in prioribus Bullis Pontificijs, nec in constitutionibus Societatis vlla est mentio talis effectus. Vel esset generalis approbatio per decreta iuris communis: & hoc etiam dici non potest, quia ius commune solum votis solennibus emisis in professione religionis, concedit hunc effectum, vt patet ex Conc. Trident. sess. 24. can. 6. vbi de solenni professione hoc definiens tacitè ita explicat iura antiqua, & significat non aliter solui. Item ex c. verum. c. 27. b. l. 6. & cap. ex parte. de conuers. coniug. & Extrauag. vnica de voto. Ioan. XXI. In ipsis autem Bullis, & constitutionibus declaratum est, hæc vota non esse solennia, neque actum illum, in quo emittuntur, & recipiuntur, esse professionem religionis, de qua iura communia loquuntur. Nam Greg. etiam XIII. supra declarat sine tali professione neci aliquem verum religiosum, per talia vota: ergo ipso declaratum erat, ex vi iuris communis non habere prædicta vota illum effectum.

Et confirmatur, quia hanc solum ob causam factis tunc declaratum censetur illa vota non irritare matrimonium subsequens, quia declarabatur illa vota esse simplicia, & in iure votum, quod dirimit subsequens matrimonium, solenne dicitur, cap. vnico de voto, in 6. Et quod attinet ad votum religionis, solum illud tale censetur, quod in professione fit; ergo eadem ratione declaratum fuisse censendum est, illa vota Societatis non dirimere matrimonium prius factum. Quòd enim quidam dicunt, hunc effectum non esse concessum professioni propriè sumptæ, aut voto solenni, sed statui religionis, & voto cuiusque sufficienti ad constituendum talem statum: nullo sufficienti fundamento magis ostendi potest de præterito, quàm de futuro matrimonio. Tertiò tandem probatur, quia consuetudo est optima legum interpretatio in illo verò tempore nunquam illa vota recepta sunt, vt sufficientia ad dirimendum matrimonium: neque communi consuetudine, aut estimatione aliud factum est vnquam, aut declaratum, vt constaret ex communi praxi huius religionis; ergo signum est talia vota non habuisse hunc effectum.

Ex his faciliè est gradum, facere ad posterius, scilicet præfens tempus, & de illo idem ostendere hoc enthymemate, quia per constitutionem prædictam Gregor. XIII. nihil circa hoc punctum innovatum est: ergo in eodem statu permanet, in quo antea erat. Antecedens patet ex verbis eiusdem constitutionis: *Nec ante huiusmodi dissolutionem, & à Societate priuilegium, vt matrimonium contrahere, quin impo- cessum sit ad contrahendum in habiles, ac contractus huiusmodi nulli, & irritos esse prout irritos facimus, & annullamus*. Ex quibus verbis constat, Pontificem solum addidisse votis nouum impedimentum irritans matrimonium postea subsequendum de præcedenti verò nullam fecisse mentionem. Quòd verò vnum sub altero non comprehendatur, nec ex illo consequatur, ostenditur probando simul consequentiam facti enthymematis. Illa verò probatur primò ex dicta Extrauag. de voto Ioan. XXII. vbi simili argumento probat, votum sacri Ordinis non dirimere matrimonium ratum prius contractum, quia Ecclesiæ ius solum disponit, vt dirimat contrahendum, & de contractu nihil loquitur. Rectè ergo nos in presenti colligimus, est enim eadem forma argumentandi, & omnino eadem ratio; videlicet, plus esse dirimere factum, quàm impedire faciendum, nulloque modo in hoc posteriori illud prius contineri.

Infantia
vinnatur.

neri. Neque obstat, si quis obijciat, quia optime inferitur: dirimit contractum: ergo impedit contrahendum: ita etiam de contrario sequetur, dirimit contrahendum, ergo & contractum. Negatur enim consequutio, quia prior illatio est à maiori ad minus; quia difficilius est soluere ligatum, quam impedire ne ligetur, turpiusque ejicitur, quam non admittitur hospes. Alia verò illatio non est formalis, solumque in terminis conuertibilis. locum habet. Adde etiam, priorem illationem non esse per locum intrinsecum, licet de facto credamus esse bonam secundum Ecclesie morem rationi consentaneum; at posteriori neutro modo valida est.

VII.
Probatur
secundo.

Vnde argumentor secundo, quia multa alia sunt impedimenta irritantia matrimonium contrahendum quæ non dirimunt contractum: ergo licet hoc nouum impedimentum in Societate positum fuerit, respectu futuri temporis, seu matrimonij, non sequitur dirimere præteritum. Antecedens patet, quia aliquando hoc impedimentum ponitur in fauorem prioris matrimonij, vel in penam delicti vxorici diij, vel machinationis alteri? coniugij: interdum ponitur ob decentiam, vt impedimentum cõsanguinitatis, vel affinitatis; interdum ob alias causas, quæ non possunt accommodari, vel non ita accommodantur præterito actui sicut futuro. Consequentia verò probatur, quia ab his quæ non solum dissimilia sunt, sed etiam separabilia, non recte fit illatio. Maxime cum posset intercedere ratio longè diuersa, sicut in voto continentie sacri ordinis videre licet. In eo enim positum est impedimentum dirimens subsequens matrimonium, vt muniatur, & conferret votum illud, & decentiam illius status; quod propterea non oportuit extendi ad præcedens matrimonium; quia cum non supponatur, aut ordo collatus, aut votum factum, satis vitatur indecentia prohibendo, ne post matrimonium ratum, etiam non consummatum aliquis ordinari possit, sine consensu vxoris, & illa simul vouente, iuxta Ecclesiasticas leges; nam quod aliquando possit quis contrahere legem Ecclesiasticam, indebitè ordinari, & in matrimonio manere ordinatus, & obnoxius debito coniugali reddendo, est rarum & accidentarium incommodum, propter quod vitandũ non fuit necessarium: vel vniuersalem facultatem dare sic recipiendi ordines, vel permittere vt per illam susceptionem, etiam indebitam, matrimonium factum solueretur; Nam alijs modis potuit Ecclesia illi malo prouidere, sicut & prouidit. Sic ergo in presenti loco impedimentum positum est, quali in monimentum, & custodiam votorum Societatis, & vt ille status semel assumptus non posset facile labefactari, aut violari: at citra matrimonium prius factum hæc ratio non habet locum, nec noua aliqua quæ mouerit Pontificem ad prius ius immutandum, sicut multæ graues mouerunt ad immutandum pro matrimonio futuro, vt capite præcedenti n. 9. vidimus.

VIII.
Probatur
tertio.

Vnde argumentor tertio, quia per nouum ius ab antiquo non discedimus, nisi quatenus in nouo expressum est, vt sanctur ex leg. *præcipimus*. Cod. de appellat. præsertim in materia odiosa, qualis de se est omnis lex irritans, vel annullans contractum, alioqui natura sua validum: & tunc maxime quando in ampliatione, seu extensione similitudo rationis non est omnino eadem, sed hæc omnia in præfenti concurrunt. Nam quod vota simplicia dissoluant matrimonium, vel dirimant contrahendum, nouum ius est, corrigens quoad hanc partem iura antiqua, vt ex superiori tom. de voto simplici castitatis satis constat, estque hæc materia de se odiosa; nam licet videatur fauorabilis alicui statui religioso, tamen est de se in præiudicium tertij, scilicet vxoris quæ per matrimonium ius acquirit,

& aliquo modo derogat ipsi matrimonio. Et propterea fauor religionis per tale ius intectus sufficienter obtinetur per impedimentũ futuri matrimonij, vt in argumentorum solutione explicabimus, ergo cum nouum ius aliud non exprimat, extendendum non est.

Ad primum ergo fundamentum contrariæ opinionis, negatur consequentia, quia status perfectionis, vt sic, non dissoluit matrimonium ratum: Episcopi enim status perfectior est, & non dissoluit, quia nullo iure id cautum est, vt in prædicta Extrauag. dicitur, & in tomo super. est disputatum. Vnde ad probationem negatur vtraque pars assumpta: quia reuera in contractu matrimonij nulla talis includitur conditio; nec etiam est vlla lex Ecclesiastica, quæ virtutem hanc tribuat quibuscunque votis, quæ sint substantia religiosi status, sed votis tantum solennibus ex vera, & propria professione religionis, vt declaratum est. Neque obstat, quod in citatis iuribus non sit expressa mentio *professionis*, aut *voti solennis*, sub his vocibus, sed sub nomine *ingressus religionis*: nam iure communi hæc æquipollebant, & ita pro eodem sumuntur in iure, vt omnes interpretes docent, & sumitur ex alijs iuribus dicentibus, religiosum fieri professione, quæ supra retulimus, & Concil. Trident. satis significauit; & colligi etiam potest ex Extrauag. Ioan. x. l. de voto. ibi, *Et eius regulam expressè, vel castè profiteri*. Et infra, *Ading. essum huiusmodi, &c.* Denique si argumentum illud esset alicuius momenti, probaret etiam, hæc vota ex vi iuris communis, sine constitutione Gregorij impedire futurum matrimonium, irritando illud, quod asserendum non est, vt ex cap. præcedent. patet. Et sequela valet: nam idem omnino argumentum de illo fieri potest, quod ibidem præced. cap. fecimus, & similiter soluimus.

Ad secundum fundamentum negatur, aliquid esse circa hoc innouatum per constitutionem Gregor. x. l. negatur etiam esse eandem rationem de impedimento futuri, & dissolutione facti matrimonij. Denique negatur hæc vota nunc habere solennitatem in iure requisitam, quia in illamet constitutione semper cauetur hæc vota manere simplicia, & in eorum emissionem, & receptionem non fieri veram professionem. Quid autem his votis desit ad absolutam solennitatem, iam supra declaratum est: neque enim desit extrinseca, seu accidentalitatis solennitas, nec vis impediendi subsequens matrimonium, sed desit absoluta perpetuitas, quæ ex vtraque parte religionis, scilicet, & religiosi nascitur. Et hoc confert multum ad præsentem effectum: quia, vt supra dicebam, absurdum esset, vt liberaretur quis à vinculo matrimonij per transitum ad religionem, à qua posset superioris auctoritate propter frequentes, & ordinarias causas, liber dimitti. Et propter hanc rationem non esse simile, quod in prima confirmatione assertur de religiosi militibus S. Ioannis; illi enim verè profitentur, votumque solenne emittunt, à quo liberari non possunt, nisi in casu raro, auctoritate, aut dispensatione Summi Pontificis.

Ad secundam etiam confirmationem ex eodem principio respondendum est, multa esse in Societatis instituto, quæ huic effectui repugnant. Primum quod in illo sæpius declaratur, hæc vota esse simplicia. Deinde quod nulla sit eius mentio in Bullis Pontificiis, aut constitutionibus. Denique quod vota non habent eam absolutam perpetuitatem in vtroque capite, quæ ad hunc effectum secundum morem Ecclesie, necessaria est. An verò vinculum matrimonij rati, sit impedimentum essentialiter impediens receptionem alicuius in hac religione inuita coniuge, in dubium verti potest,

IX.

Ad primum
fundamentum
in n. 1.

X.

Ad secundum
fundamentum
in n. 2.

Ad primum
confir. ibid.

XI.

Ad secundum
confir. m.

Dubii incõ-
denti respo-
sio bipar-
tita.

pro-

*Declaratur
prior pars.*

propter ea quæ in illa confirmatione tanguntur. Mihi tamen probabilius videtur absolute non esse impedimentum: oportere autem ut Societas in aliquo iure suo dispensare velit. Declaratur utraque pars ex ratione facta: non enim potest ille, qui matrimonij rati vinculo ligatus est, assumere statum postulantem coelibatum, nisi talis sit ille status, qui dirimat matrimonium ratum, ut ostensum est; ergo nemo potest in Societate recipi ad illum statum profutendum, dicto vinculo matrimonij ligatus, non obtento prius consensu vxoris, & seruatis alijs circumstantijs circa illam, quas iura requirunt. Unde cum ordinario iure Societatis nemo recipiatur ad probationem eius, nisi in ordine ad hunc statum prius profutendum, multoque tempore permanendum, prius quam ad solennem professionem perueniat, sit, ut seruato eodem iure, nemo possit recipi cum prædicto impedimento. Maior (reliqua enim sunt clara) patet, tum exemplo: ob hanc enim causam non potest quis, cum eo impedimento sacrum ordinem recipere: & si de facto ordinetur, licet ordo teneat propter efficaciam sacramenti, suspensus tamen, & irregularis manet, & ad consummandum matrimonium compellitur, si vxor nolit cedere iuri suo, neque ipse religionem ingredi. Tum etiam ratione, quia grauis iniuria fieret mulieri: compelleretur enim multo tempore coelibem manere, non sine periculo: aut ingredi religionem: vel alio modo castitatem proferri.

*XII.
Declaratur
posterior.*

Altera verò pars, seu limitatio declaratur; quia liberum est Societati immediate post probationem nouitatus aliquem ad solennem professionem admittere; ergo, si velit aliquem recipere, quasi sub pacto, & obligatione vel recipiendi illum ad professionem solennem statim post probationem, si in ea recte se gesserit, vel dimittendi statim liberum, nihil impedit, quominus possit illum recipere, licet matrimonij rati vinculo ligatus sit. Quia tunc cessat ratio facta, & nulla ex parte fit iniuria vxori, nec religioni, cum ad hunc modum recipiendi sit in ea potestas, & propter alias graues causas fieri soleat. Et fortasse hoc significatum est in illis duobus locis in ipsa 2. confirmatione citatis, quæ hoc modo videntur concilianda; nam absolute loquendo solum matrimonium consummatum est impedimentum cum quo nemo recipi possit inuita coniuge vlllo modo, nec interueniente dispensatione ipsius Societatis. Et ideo priori loco examinis, consummati matrimonij mentio facta est. Quia verò matrimonium ratum aliquo modo impedit seruato iure ordinario, ideo fortè ad hoc infinuandum in 2. p. constituit. absolute matrimonium positum est.

*Duo loca ex
iure Societa-
tis in eadem
2. confirmat.
allata con-
ciliantur.*

*XIII.
Vxoratus
ingrediens
Societatem
vno tantum
anno proba-
ri debet.*

Addo verò insuper, ut hoc posterius magis constet, quia singulare est in Societate, ut tempus nouitatus per biennium duret, ideo non solum videri in hoc negotio necessariam dispensationem recipiendi aliquem ad professionem solennem, immediate post biennium (licet non tam dispensatio, quam rarus vsus ordinarij iuris appellari possit) sed etiam immediate post primum probationis annu completum. Nam ut amplius expectetur, ne vxori petenti ius suum statim reddatur, necessarius est consensus eius, nec potest inuita cogi per integrum annum expectare. Ratio est, quia communi Ecclesiastico iure, ac consuetudine, vxor non potest compelli ad expectandum nisi per annum post receptionem habitus, quæ etiam non potest ultra duos menses differri: ergo propter specialem Societatis modum circa probationem nouitiorum, non potest vxor in vita cogi ad expectandum: necesse est ergo, ut vel ipsa consentiat, vel Societas in eo tempore dispense, quod ex iusta etiam causa facere potest.

Confirmatur. Quæ omnia vsu etiam ipso confirmantur, quo iura

rectè interpretantur, nam propter hæc incommoda vitanda, & quia dispensatio in tempore biennij ante professionem solennem rarissime in hac religione est, & vix semel, aut iterum concessa, ideo vix semper seruatum est, ut nemo ligatus vinculo matrimonij rati in Societatem recipiatur, intellectum enim, ut credo, est, vinculum illud non posse dissolui absque professione, & alioqui cautum est, ne professio ante tempus præscriptum detur, nisi ex grauisimis causis, quæ ad huiusmodi receptionem raro aut nunquam occurrunt.

Ad tertiam confirmationem, si illatio bona esset, etiam probaret à tempore Pij V. hæc vota reddidisse inhabiles personas ad matrimonium, atque irritasse subsequutum; quia hæc etiam est dispositio iuris communis fauorabilis religioni, & ipsi religionis, ut in suo statu magis quieti sint. Constat autem hoc non esse verum, nec sequi: ergo nec primum. Negatur ergo consequentia, tum quia Pius V. non loquitur de conditionibus annexis ipsi votis, sed de privilegijs, & gratijs concessis ipsi personis, tum etiam, quia non agit de dispositionib. iuris communis, quæ alienæ sunt vel repugnantes speciali iuri, & institutioni approbate in Societate sed de illis, quæ religioso statui communes sunt.

C A P V T III.

*Quibus medijs inueter Societas subditos ad votum
castitatis seruandum.*

Nec de obligatione agimus, nec de vsu. Nam de priori iam in lib. 1. cap. 3. dictum est, esse maximam quàm esse potest, tam intensiue, quàm extensiue: & ideo quoad hanc partem nullam declarationem requirit, ut dixit B. P. Ignat. 6. p. Constitut. cap. 1. §. 1. statim citando. Posterior autem non ad ius, sed ad factum pertinet, quod hic referre nec nostri instituti est, neque ad doctrinam tradendam est necessarium, sed inuigilandum semper, ne religionis splendor hac in parte obnubiletur. Solum ergo explicanda est prouidentia, & perfectio Societatis quoad hanc partem. Duo autem in hoc spectari possunt, scilicet finis, & media. De fine sufficienter verba eiusdem B. P. Ignatii loco citato. *Quæ ad votum castitatis pertinent, interpretati non indigent, cum constat, quàm sit perfectio obseruanda, nempe erigendo angelicam puritatem imitari, & corporis, & mentis nostra munditia.* Quæ verba iam dicto in lib. cap. 3. nu. 4. attigimus, & ostendimus quàm sint conformia doctrinæ, & exemplis antiquorum Patrum. Intenditur ergo, ut in hac parte desiderari, & ordinaria lege comparari non possit. De medijs etiam aliquid, citato cap. 3. attigimus: tamen ad maius doctrinæ complementum, & ut obseruationes nonnullas Societatis obiter explicemus, aliqua in particulari addemus.

Primum ergo, ac præcipuum medium est frequentior oratio, & spiritualium rerum meditatio: nam illa maximè necessaria est ad diuinam gratiam obtinendam, sine qua votum hoc seruari non potest, iuxta illud Sapient. 8. *Sciui quoniam aliter non possem esse castus, nisi Deus dei, & hoc ipsum erat sapientie sitiens esset hoc donum.* Hæc verò valde utilis est ad Deitatem, & amorem in animo generandum, quomodo præsidio maximè seruatur castitas, & vitia illi contraria vincuntur. Quantum autem, & quale sit spirituale hoc exercitium in Societate, in superioribus visum est, lib. 1. cap. 3. à num. 8. cum de perfectione instituti ageremus, & lib. 9. cap. 7. aliquid attingemus, ac videri potest Basilij, de Constitut. monast. cap. 2. de efficacia orationis ad hunc effectum.

Secun-